

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 953

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 12 noiembrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 437 din 28 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.....	2–7
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
288. — Decizie privind numirea domnului Laurențiu-Florian Coca în funcția de secretar de stat la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989	7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
785. — Ordin al directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale pentru conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor ofițeri	8
786. — Ordin al directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale pentru conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor maiștri militari și subofițeri	8
ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI	
187. — Ordin pentru aprobarea Procedurii de facturare a certificatelor verzi	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 437

din 28 iunie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de George Sebastian Naghiu în Dosarul nr. 1.441/102/2016/a1 al Tribunalului Mureș — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.812D/2016.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, apărătorul ales Radu Chiriță, cu împuternicire avocațială la dosar. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 3.133D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Marian Dorha, Maria Dorha, Maria-Ionela Bârsan, precum și de societățile Martax — S.R.L. și Compania Martax — S.R.L., ambele din Brașov, în Dosarul nr. 524/64/2016/a1 al Curții de Apel Brașov — Secția penală.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 2.812D/2016 și nr. 3.133D/2016 au obiect identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Avocatul autorului excepției George Sebastian Naghiu arată că este de acord cu conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind întrunite condițiile pentru conexarea cauzelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 3.133D/2016 la Dosarul nr. 2.812D/2016, care este primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului autorului excepției de neconstituționalitate,

care solicită admiterea acesteia. În acest sens, depune note scrise, prin care arată că procurorul dispune discreționar, prin ordonanță, obiectivele constatării tehnico-științifice, iar specialistul detașat din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală evaluează situația, stabilind un prejudiciu dinainte estimat. Astfel, imparțialitatea specialistului este afectată în însăși substanța sa, dreptul la apărare al inculpatului fiind unul fracționat. Apreciază că, pentru corijarea practicii parchetelor și evitarea creării unor situații de abuz, unica soluție este ca instanța de contencios constituțional să constate neconstituționalitatea textelor de lege criticate, întrucât acestea permit existența unei inegalități între participanții din cadrul procesului penal. În fine, invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la dreptul la un proces echitabil, și anume Hotărârea din 18 martie 1997, pronunțată în Cauza *Mantovanelli împotriva Franței*.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând în acest sens jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume deciziile nr. 787 din 15 decembrie 2016 și nr. 835 din 14 decembrie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

8. Prin Încheierea nr. 145 din 26 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.441/102/2016/a1, **Tribunalul Mureș — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.** Excepția a fost ridicată de George Sebastian Naghiu cu ocazia soluționării unei cauze penale privind trimiterea în judecată pentru săvârșirea unor infracțiuni economico-financiare.

9. Prin Încheierea din 7 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 524/64/2016/a1, **Curtea de Apel Brașov — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.** Excepția a fost ridicată de Marian Dorha, Maria Dorha, Maria-Ionela Bârsan, precum și de societățile Martax — S.R.L. și Compania Martax — S.R.L., ambele din Brașov, cu ocazia soluționării unei cauze penale privind trimiterea în judecată pentru săvârșirea unor infracțiuni economico-financiare.

10. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă

dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, întrucât „procedura reglementată de lege privind întocmirea și administrarea unei probe încuviințate în cadrul unui proces penal deschide calea unei inegalități în ceea ce privește mecanismele de apărare” de care beneficiază participanții în procesul penal. Arată că, în spețele respective, procurorii au dispus efectuarea unor rapoarte de constatare tehnico-științifică de către inspectori fiscali detașați din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), în vederea stabilirii prejudiciilor cauzate de presupusele activități infracționale derulate de către autorii excepției. Aceștia invocă lipsa de imparțialitate a inspectorilor antifraudă și crearea unei situații de inegalitate între acuzare și apărare, în condițiile în care „inspectorul fiscal este adus în sfera activităților de urmărire penală, fiind, astfel, asimilat organelor de cercetare penală”. Potrivit dispozițiilor de lege criticate, inspectorii antifraudă efectuează, din dispoziția procurorului, constatări tehnico-științifice — care constituie mijloace de probă, în condițiile legii —, investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri, precum și orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror. Consideră că, „prin efectul detașării în cadrul parchetelor, inspectorul fiscal este însărcinat cu efectuarea unor lucrări în interesul organului judiciar, conform art. 45 din Codul muncii”, deoarece, „ca natură juridică, detașarea presupune existența unei relații de colaborare între subiecții implicați în operațiunea de detașare”. Arată că, deși, potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, inspectorii antifraudă detașați la organul de urmărire penală își desfășoară activitatea sub autoritatea exclusivă a conducătorului parchetului, aceștia sunt în continuare remunerați de către ANAF, de unde reiese „existența unor scopuri contradictorii care ghidează activitatea inspectorului fiscal, fiind, astfel, contrare dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare”. Așadar, „nu doar că nu există obligația de a apela la un organ independent și imparțial, dar, prin efectul reglementării actuale, organul de urmărire penală dispune de specialiști care provin dintr-o structură cu interese directe în cauza supusă cercetării penale”. De asemenea, arată că modalitatea de numire și de detașare a inspectorilor antifraudă care funcționează în cadrul parchetelor creează aparența unei subordonări a inspectorului fiscal atât în raport cu ANAF — care este parte civilă în cauză —, cât și în ceea ce privește organul de urmărire penală. Consideră că lipsa de imparțialitate și, implicit, lipsa egalității de arme dintre acuzare și apărare subzistă, chiar dacă respectivii inspectori antifraudă sunt numiți în funcție în baza unui concurs.

11. **Tribunalul Mureș — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens arată că, având în vedere atribuțiile de serviciu ale inspectorilor fiscali detașați în cadrul parchetelor, precum și modalitatea de numire și de detașare a acestora, dispozițiile de lege criticate „creează o situație de inegalitate între acuzare și apărare, precum și o posibilă încălcare a dreptului la un proces echitabil, astfel cum este stabilit de art. 6 din Convenție”.

12. **Curtea de Apel Brașov — Secția penală** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile de lege criticate nu împiedică exercitarea în concret a accesului liber la justiție, a dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare. Arată că legiuitorul acordă procurorului un drept de dispoziție cu privire la efectuarea sau neefectuarea în cauză a unei expertize judiciare, având în vedere faptul că, în faza de judecată, inculpatul poate solicita, cu respectarea principiilor consacrate de dispozițiile art. 351 și art. 352 din Codul de procedură penală, efectuarea unei astfel de expertize. De asemenea, invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia dreptului la un proces echitabil și a principiului egalității armelor, și anume Hotărârea din 23 octombrie 1996, pronunțată în Cauza *Ankerl împotriva Elveției*, Hotărârea din 18 martie 1997, pronunțată în Cauza *Mantovanelli împotriva Franței*, și Hotărârea din 7 iunie 2001, pronunțată în Cauza *Kress împotriva Franței*.

13. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

14. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este, în principal, inadmisibilă, întrucât autorul excepției s-a mărginit să enumere o serie de prevederi constituționale, despre care a afirmat că ar fi încălcate de dispozițiile de lege criticate, fără a arăta concret în ce constă contradicția dintre acestea din urmă și Constituție. În subsidiar, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Invocă în acest sens considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 315 din 17 mai 2016, paragrafele 14—17, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, considerente despre care arată că sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013. Menționează că legiuitorul nu a dat valoare probantă diferită constatărilor tehnico-științifice în raport cu celelalte mijloace de probă. Astfel, aprecierea forței probante a fiecărei probe se face de către o instanță de judecată independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, în urma examinării tuturor probelor administrate, urmând a decide, motivat, ce probe vor fi avute în vedere la pronunțarea sentinței și ce probe vor fi înlăturate. Așadar, în cursul deliberării, judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea probelor, iar nu prin raportare exclusivă la constatările tehnico-științifice efectuate de inspectorii antifraudă menționați de dispozițiile din ordonanță criticate în cauză.

15. **Avocatul Poporului** consideră că textele de lege criticate sunt constituționale. Astfel, referitor la dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, arată că inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor sunt detașați în cadrul parchetelor, pe posturi de specialiști, în scopul de a acorda suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, acești inspectori fiscali efectuează constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri și orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror. Din analiza acestor prevederi legale rezultă că inspectorii antifraudă acționează ca specialiști în domeniul infracțiunilor economico-financiare, în activitatea de strângere a probelor, activitate care nu este de natură a afecta garanțiile privind contradictorialitatea și imparțialitatea procesului penal și nici capacitatea părților de a dispune de posibilități suficiente, echivalente și adecvate pentru a-și susține poziția cu privire la problemele de drept și de fapt. În acest sens subliniază că dreptul la apărare conferă fiecărei părți — potrivit intereselor sale și indiferent de natura procesului — posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege prin care pot fi invocate situații sau împrejurări ce susțin și probează apărarea, ceea ce include participarea la ședințele de judecată, posibilitatea de a folosi orice mijloc de probă, de a formula solicitări cu privire la administrarea probelor, de a invoca excepții procedurale, precum și exercitarea unor drepturi procesuale ce pot sprijini apărarea, inclusiv folosirea unui apărător calificat. În fine, orice parte din proces are dreptul de a exercita căile de atac cu privire la soluția dată de instanță, în condițiile legii. În ceea ce privește dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, arată că activitatea de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, precum și modul de dobândire a calității de expert tehnic sunt reglementate de Ordonanța

Guvernului nr. 2/2000, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit actului normativ indicat, este expert tehnic judiciar orice persoană fizică ce dobândește această calitate în condițiile ordonanței și este înscrisă în tabelul nominal cuprinzând experții tehnici judiciari, întocmit pe specialități și pe județe, respectiv pe municipiul București. Expertul tehnic judiciar este expert oficial și poate fi numit de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești sau de alte organe cu atribuții jurisdicționale pentru efectuarea de expertize tehnice judiciare. Reține că, în cadrul unui proces penal, pentru efectuarea unei expertize este necesar ca persoana desemnată în acest sens să fie specializată și recunoscută ca făcând parte din corpul experților tehnici judiciari. Astfel, instanța va desemna expertul care să efectueze expertiza dintre experții oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori dintre experții independenți autorizați din țară sau din străinătate. Cât privește lipsa de imparțialitate a experților, apreciază că această susținere nu poate fi reținută, întrucât legiuitorul a instituit incompatibilitățile judecătorului și pentru expert, prin dispozițiile art. 64 din Codul de procedură penală. Pe de altă parte, la efectuarea expertizei pot participa și experți independenți autorizați, numiți la solicitarea părților sau a subiecților procesuali principali, cu aplicarea prevederilor art. 173 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală, potrivit căruia „Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul să solicite ca la efectuarea expertizei să participe un expert recomandat de acestea”. Față de cele arătate, apreciază că prin dispozițiile de lege criticate legiuitorul a creat premisele unui proces echitabil, în cadrul căruia părțile beneficiază de suficiente garanții pentru respectarea dreptului la apărare, având în vedere că inculpatul are posibilitatea să solicite și să administreze toate probele necesare și utile cauzei.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile autorului excepției prezent, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierilor de sesizare, dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 29 iunie 2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 144/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 24 octombrie 2014. Din notele scrise ale autorilor excepției depuse în motivarea criticii reiese însă că aceasta nu privește întreg conținutul alin. (4) al art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, ci numai prevederile lit. a). Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală (modificat prin art. 102 pct. 116 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte

normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013): „(10) *Constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora.*”;

— Art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013: „(3) *În cadrul structurii centrale a Direcției generale antifraudă fiscală funcționează pe lângă structurile de prevenire și control Direcția de combatere a fraudelor, care acordă suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare. În acest scop inspectorii antifraudă din cadrul acestei direcții sunt detașați în cadrul parchetelor, în condițiile legii, pe posturi de specialiști.*

(4) *În exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuează, din dispoziția procurorului: a) constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii;*”;

— Art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 [alin. (11) și (13) au fost modificate prin art. 1 pct. 4 și 6 din Legea nr. 144/2014]: „(9) *În scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor economico-financiare, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor își vor desfășura activitatea în cadrul parchetelor, prin detașare.*(...)

(11) *Numirea inspectorilor antifraudă în cadrul Direcției de combatere a fraudelor, ca urmare a concursului de recrutare organizat pentru ocuparea funcțiilor publice specifice de inspector antifraudă sau a mutării definitive în cadrul acestei structuri, se face prin ordin al președintelui Agenției, cu avizul vicepreședintelui Agenției care coordonează Direcția generală antifraudă fiscală și al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar detașarea acestora în funcții se face prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui Agenției.*(...)

(13) *Detașarea încetează înaintea împlinirii perioadei prevăzute la alin. (12) prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui Agenției, în următoarele situații:*

a) *la cerere, cu posibilitatea mutării în cadrul altor structuri ale Direcției generale antifraudă fiscală sau ale Agenției, în limita posturilor vacante;*

b) *pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (7) lit. b) și c);*

c) *în situația aplicării mobilității în funcția publică.*”

19. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 21 privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 referitor la dreptul la apărare, precum și a prevederilor art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la aceleași prevederi din Constituție invocate și în prezenta cauză și față de critici similare.

21. Astfel, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 21 iunie 2018, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 (paragrafele 26—35). În acest sens, Curtea a reținut că secțiunea IX din Codul de procedură penală din 1968 reglementa materia constatărilor tehnico-științifice și a celor medico-legale, art. 112 referindu-se la folosirea unor specialiști, iar art. 115 la raportul de constatare tehnico-științifică. Potrivit

dispozițiilor art. 172 alin. (10) din noul Cod de procedură penală, „constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora”.

22. Prin decizia mai sus menționată Curtea a făcut referire la Decizia nr. 39 din 13 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 19 februarie 2009, prin care a constatat că dispozițiile cuprinse în Codul de procedură penală din 1968 ce legiferează posibilitatea organului de urmărire penală de a cere concursul unor specialiști — atunci când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt și este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei — nu sunt de natură a aduce atingere dreptului la apărare al părților, care au posibilitatea de a formula cereri în fața instanțelor judecătorești, de a administra orice probe în apărarea lor și de a exercita căile de atac prevăzute de lege. De asemenea, Curtea, observând dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, a reținut că dispozițiile art. 172 din Codul de procedură penală prevăd că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. În plus, judecata se desfășoară de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, paragraful 22). Totodată, Curtea a reținut că, deși norma procesual penală nu definește sintagma „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare”, prin actele normative edictate, conform atribuțiilor sale constituționale prevăzute la art. 61 alin. (1) din Constituție și în marja de apreciere prevăzută de acestea (de exemplu, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Departamentul Național Anticorupție), legiuitorul a stabilit domeniile de competență ale specialiștilor ce urmează să își desfășoare activitatea în cadrul organelor judiciare, condițiile de numire a acestora și statutul lor, așa încât nu se poate reține încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5). Constatările tehnico-științifice efectuate de către acești specialiști constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătii, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, paragrafele 25 și 26).

23. În continuare, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, mai sus menționată, Curtea a reținut că, în varianta inițială a Codului de procedură penală, art. 172 se referea exclusiv la dispunerea efectuării expertizei, efectuarea constatării tehnico-științifice fiind introdusă ulterior prin art. 102 pct. 116 din Legea nr. 255/2013. Astfel, Curtea a constatat că, în prezent, art. 172 din Codul de procedură penală reglementează atât condițiile dispunerii efectuării expertizei, cât și pe cele ale dispunerii efectuării constatării. Potrivit art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală, efectuarea unei expertize se dispune când, pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, este necesară și opinia unui expert. Spre deosebire de expertiză, constatarea se dispune de către organul de urmărire penală, potrivit art. 172 alin. (9) din același act normativ, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de

schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Expertiza poate fi efectuată de experți oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori de experți independenți autorizați din țară sau din străinătate, în condițiile legii, pe când constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora. Spre deosebire de efectuarea constatării, în cazul efectuării expertizei, părțile și subiecții procesuali principali au dreptul să solicite ca la efectuarea acesteia să participe un expert recomandat de acestea. De asemenea, dispozițiile Codului de procedură penală reglementează, de exemplu, incompatibilitatea expertului (art. 174), drepturile și obligațiile expertului (art. 175), înlocuirea expertului (art. 176), procedura efectuării expertizei (art. 177), dispoziții care nu sunt aplicabile în materia constatărilor. În ceea ce privește efectuarea constatării, Curtea observă că dispozițiile procesual penale reglementează, la art. 181¹, doar obiectul constatării și conținutul raportului de constatare.

24. Mai mult, Curtea a reținut că, deși, după introducerea în Codul de procedură penală a instituției constatării, legiuitorul reglementase obligația dispunerii efectuării unei expertize când concluziile raportului de constatare erau contestate, acest aspect a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din data de 23 mai 2016. Astfel, în prezent, nu mai subzistă obligația organului judiciar de a dispune efectuarea unei expertize când concluziile raportului de constatare sunt contestate, ci dispunerea efectuării expertizei, în acest caz, rămâne la aprecierea organului judiciar.

25. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a reținut că efectuarea unei constatări se poate dispune numai în cursul urmăririi penale, prin ordonanță, de organul de urmărire penală, constatarea având caracter facultativ. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatările tehnico-științifice se dispun când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Așadar, ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc de probă, este urgența, consemnarea anumitor elemente — care constituie probe în procesul penal — înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală.

26. Astfel, din interpretarea teleologică a reglementărilor procesual penale Curtea a constatat că regula este aceea că, atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală.

27. Așa fiind, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, mai sus citată, Curtea a reținut că dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 trebuie interpretate și aplicate prin coroborare cu dispozițiile Codului de procedură penală aplicabile în această materie, astfel încât constatările tehnico-științifice efectuate de către inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor pot fi dispuse doar în cazuri de excepție, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

28. De asemenea, dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală au fost, la rândul lor, supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederile art. 21 și ale art. 24 din Constituție, precum și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale invocate și în prezenta cauză și față de critici similare.

29. Astfel, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală. În acest sens Curtea a reținut, prin decizia mai sus menționată (paragrafele 19—22), *mutatis mutandis*, considerentele Deciziei nr. 190 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 23 mai 2014, prin care a realizat un control de constituționalitate cu privire la prevederile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 503/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 18 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare), respingând, ca neîntemeiată, respectiva excepție. Potrivit dispozițiilor art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, „(1) În cadrul Direcției Naționale Anticorupție sunt numiți, prin ordin al procurorului șef al acestei direcții, cu avizul ministerelor de resort, specialiști cu înaltă calificare în domeniul economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală. (2) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) au calitatea de funcționar public și își desfășoară activitatea sub directa conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din Direcția Națională Anticorupție. Specialiștii au drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru funcționarii publici, cu excepțiile menționate în prezenta ordonanță de urgență. De asemenea, specialiștii beneficiază, în mod corespunzător, de drepturile prevăzute la art. 26 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților; cu modificările și completările ulterioare. (3) Constatarea tehnico-științifică efectuată din dispoziția scrisă a procurorului de specialiștii prevăzuți la alin. (1) constituie mijloc de probă, în condițiile legii. (4) Constatările tehnico-științifice și expertizele pot fi efectuate și de alți specialiști sau experți din instituții publice sau private române sau străine, organizate potrivit legii, precum și de specialiști sau experți individuali autorizați sau recunoscuți, potrivit legii.” Cu prilejul menționat, Curtea a constatat că dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 întrunesc exigențele impuse de un proces echitabil, inclusiv pe cea referitoare la necesitatea respectării principiului egalității armelor de care părțile pot dispune în cadrul unei proceduri judiciare. Astfel, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea a reținut că partea interesată are posibilitatea ca, odată cu prezentarea materialului de urmărire penală, în condițiile art. 250—254 din Codul de procedură penală din 1968, să ia cunoștință de existența constatării tehnico-științifice ca mijloc de probă efectuat de specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție. Subsecvent, poate formula obiecțiuni la raportul de constatare sau poate contesta în fața instanței de judecată, în condiții de contradictorialitate, mijlocul de probă respectiv. De asemenea, Curtea a observat că în procesul deliberării judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea și aprecierea probelor, iar nu prin raportarea exclusivă la constatările tehnico-științifice întocmite de specialiștii prevăzuți de textele de lege criticate, astfel că

informațiile conținute în constatările tehnico-științifice nu pot crea, în mod concret, riscul unui abuz de procedură.

30. Totodată, cu privire la statutul specialiștilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, Curtea a constatat — prin Decizia nr. 190 din 3 aprilie 2014, citată anterior — că desfășurarea activității acestora sub directa conducere, supraveghere și sub controlul nemijlocit al procurorilor nu echivalează cu lipsa de obiectivitate sau de imparțialitate a acestora. Pe de altă parte, soluția legislativă este firească, de vreme ce procurorul supraveghează întreaga urmărire penală (Decizia nr. 133 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 12 aprilie 2013, și Decizia nr. 242 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 9 iulie 2013). De asemenea, Curtea a constatat că simpla abrogare a alin. (3) și (4) ale art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, prin legea de punere în aplicare a noului Cod de procedură penală, nu poate fi considerată, în sine, un argument de neconstituționalitate și un element de noutate în măsură să conducă la un revirement jurisprudențial, mai ales că dispozițiile art. 172 alin. (7), (9) și (10) din noul Cod de procedură penală preiau soluția legislativă cuprinsă în art. 11 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, abrogarea acestora din urmă având ca scop eliminarea normelor redundante. Astfel, art. 172 din noul Cod de procedură penală prevede că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din noul Cod de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. În plus, judecata se desfășoară de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită.

31. În fine, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016 (paragraful 26), constatările tehnico-științifice efectuate de către specialiștii care funcționează în cadrul organelor judiciare constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătii, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor.

32. În același sens este și Decizia nr. 787 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 17 martie 2017.

33. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală și ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, inclusiv în ceea ce privește dispozițiile art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, față de care nu au fost formulate critici diferite.

34. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de George Sebastian Naghiu în Dosarul nr. 1.441/102/2016/a1 al Tribunalului Mureș — Secția penală și de Marian Dorha, Maria Dorha, Maria-Ionela Bârsan, precum și de societățile Martax — S.R.L. și Compania Martax — S.R.L., ambele din Brașov, în Dosarul nr. 524/64/2016/a1 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și constată că dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, ale art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) și ale art. 4 alin. (9), (11) și (13) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Mureș — Secția penală și Curții de Apel Brașov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind numirea domnului Laurențiu-Florian Coca
în funcția de secretar de stat la Secretariatul de stat
pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva
regimului comunist instaurat în România
în perioada 1945—1989**

În temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 563/2014 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989, republicată,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Laurențiu-Florian Coca se numește în funcția de secretar de stat la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989.

Art. 2. — La data prevăzută la art. 1, dispozițiile art. 2 din Decizia prim-ministrului nr. 262/2018 privind unele măsuri pentru exercitarea conducerii Secretariatului de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 808 din 20 septembrie 2018, își încetează aplicabilitatea.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DÂNCILĂ

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Toni Greblă

București, 12 noiembrie 2018.
Nr. 288.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

ORDIN

pentru conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor ofițeri

În temeiul art. 32 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, al art. 4 alin. (1) lit. g) și al art. 6 din Legea nr. 573/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari, cu modificările ulterioare, în baza prevederilor art. 10 din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare,

directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale emite următorul ordin:

Art. 1. — La data de 1 decembrie 2018 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — La data de 1 decembrie 2018 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — La data de 1 decembrie 2018 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 25 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale,
Ionel-Sorinel Vasilca

București, 31 octombrie 2018.
Nr. 785.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

ORDIN

pentru conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor maiștri militari și subofițeri

În temeiul art. 32 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, al art. 4 alin. (1) lit. g) și al art. 6 din Legea nr. 574/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști și pentru funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, cu modificările și completările ulterioare, în baza prevederilor art. 10 din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare,

directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale emite următorul ordin:

Art. 1. — La data de 1 decembrie 2018 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — La data de 1 decembrie 2018 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — La data de 1 decembrie 2018 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale,
Ionel-Sorinel Vasilca

București, 31 octombrie 2018.
Nr. 786.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

pentru aprobarea Procedurii de facturare a certificatelor verzi

Având în vedere prevederile art. 8 alin. (6) și (6¹) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. III din Legea nr. 184/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative,

în temeiul dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. x) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Procedura de facturare a certificatelor verzi, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Furnizorii de energie electrică, operatorii de distribuție, alții decât operatorii de distribuție concesionari, care realizează revânzarea energiei electrice achiziționate către consumatorii finali de energie electrică racordați la rețelele acestora de distribuție a energiei electrice și producătorii de energie electrică care alimentează cu energie electrică consumatorii racordați prin linii directe de centralele electrice pe care le dețin elaborează procedurile operaționale proprii pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin și le transmit la Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei pentru informare, după cum urmează:

a) în termen de 45 de zile de la data obținerii licenței pentru activitatea de furnizare a energiei electrice, a licenței pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice și/sau a licenței pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice, în cazul operatorilor economici care devin titulari de licență după intrarea în vigoare a prezentului ordin;

b) în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin, în cazul operatorilor economici care

comercializează energie electrică consumatorilor finali la data intrării în vigoare a prezentului ordin.

Art. 3. — (1) Facturarea certificatelor verzi în conformitate cu prevederile procedurii prevăzute la art. 1 se realizează începând cu data de 1 martie 2019.

(2) Regularizarea anuală a contravalorii certificatelor verzi în conformitate cu prevederile procedurii prevăzute la art. 1 se realizează începând cu data de 1 aprilie 2019.

Art. 4. — Furnizorii de energie electrică, operatorii de distribuție, alții decât operatorii de distribuție concesionari, care realizează revânzarea energiei electrice achiziționate către consumatori finali de energie electrică racordați la rețelele acestora de distribuție a energiei electrice și producătorii de energie electrică care alimentează cu energie electrică consumatori racordați prin linii directe de centralele electrice pe care le dețin duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 5. — Entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Henorel Florin Soreață

București, 7 noiembrie 2018.
Nr. 187.

ANEXĂ

PROCEDURĂ de facturare a certificatelor verzi

CAPITOLUL I Dispoziții generale

SECȚIUNEA 1

Scopul și domeniul de aplicare

Art. 1. — Procedura de facturare a certificatelor verzi, denumită în continuare *procedură*, stabilește:

- modul de facturare a certificatelor verzi la consumatorii finali;
- modul de regularizare a certificatelor verzi la consumatorii finali;
- obligațiile de raportare privind facturarea/regularizarea certificatelor verzi aferente energiei electrice facturate/furnizate

consumatorilor finali de către furnizorii de energie electrică, operatorii de distribuție, alții decât operatorii de distribuție concesionari, care realizează revânzarea energiei electrice achiziționate de la unul sau mai mulți furnizori de energie electrică către consumatori finali de energie electrică racordați la rețelele acestora de distribuție a energiei electrice și de către producătorii de energie electrică care alimentează cu energie electrică consumatorii racordați prin linii directe de centralele electrice pe care le dețin.

Art. 2. — (1) Prezenta procedură se aplică:

- furnizorilor de energie electrică, în activitatea de facturare/regularizare a certificatelor verzi la consumatorii finali;
- producătorilor de energie electrică care alimentează cu energie electrică consumatorii racordați prin linii directe de

centralele electrice pe care le dețin, în activitatea de facturare/regularizare a certificatelor verzi la consumatorii finali;

c) operatorilor de distribuție, alții decât operatorii de distribuție concesionari, care realizează revânzarea energiei electrice achiziționate de la unul sau mai mulți furnizori de energie electrică către consumatorii finali de energie electrică racordați la rețelele acestora de distribuție a energiei electrice.

(2) În cuprinsul prezentei proceduri, operatorii economici prevăzuți la alin. (1) lit. a)–c) sunt denumiți *furnizori de energie electrică*.

(3) În cazurile de suspiciune de sustragere de energie electrică, prezenta procedură poate fi utilizată la stabilirea prejudiciilor aferente certificatelor verzi, exclusiv ca mod de calcul în spețele deduse soluționării instanțelor judecătorești.

SECȚIUNEA a 2-a

Definiții și abrevieri

Art. 3. — (1) Termenii utilizați în prezenta procedură sunt cei definiți în:

a) Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

b) Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

c) Hotărârea Guvernului nr. 495/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind exceptarea unor categorii de consumatori finali de la aplicarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare;

d) Regulamentul de furnizare a energiei electrice la clienții finali, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 64/2014, cu modificările ulterioare;

e) Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice de operatori, alții decât operatorii de distribuție concesionari, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 102/2016;

f) Metodologia de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 157/2018.

(2) În înțelesul prezentei proceduri, termenul *client final de energie electrică*, definit conform prevederilor Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, este asimilat termenului *consumator final de energie electrică*, definit conform prevederilor Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În înțelesul prezentei proceduri, următorii termeni se definesc astfel:

a) *energie electrică facturată în intervalul de facturare* — cantitatea de energie electrică cuprinsă în facturile emise consumatorilor finali reprezentând consumul de energie electrică determinat cu respectarea prevederilor legale aplicabile;

b) *energie electrică furnizată* — cantitatea de energie electrică cuprinsă în facturile emise pentru anul de analiză t și care nu a fost utilizată la îndeplinirea obligației de certificate verzi pentru anul anterior, la care se adaugă atât cantitatea de energie electrică consumată în anul de analiză t, nefacturată, estimată și înregistrată în contabilitate, cât și cantitatea de energie electrică consumată de furnizorii de energie electrică și/sau producătorii de energie electrică pentru alimentarea locurilor proprii de consum, altele decât consumul propriu tehnologic,

în anul de analiză t, și care nu a fost utilizată la îndeplinirea obligației de certificate verzi pentru anul anterior;

c) *perioadă de regularizare anuală a certificatelor verzi* — perioada cuprinsă între data de 1 aprilie și data de 1 septembrie a fiecărui an, în care furnizorii de energie electrică realizează regularizarea valorii certificatelor verzi la toți consumatorii finali din portofoliul acestora, rezultată ca diferență între valoarea certificatelor verzi facturate și a celor utilizate pentru anul de analiză anterior;

d) *sistem de promovare prin certificate verzi* — sistemul de cote obligatorii combinat cu tranzacționarea certificatelor verzi, instituit prin Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 4. — Abrevierile utilizate în cadrul prezentei proceduri au următoarele semnificații:

a) *ANRE* — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;

b) *CV* — certificate verzi;

c) *Lege* — Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) *OPCV* — operatorul pieței de certificate verzi, respectiv Societatea „Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale OPCOM” — S.A.;

e) *PCSCV* — piața centralizată anonimă spot a certificatelor verzi;

f) *RCV* — Registrul certificatelor verzi.

CAPITOLUL II

Facturarea certificatelor verzi

SECȚIUNEA 1

Principii de facturare a contravalorii CV

Art. 5. — (1) Contravaloarea CV se facturează consumatorilor finali de către furnizorul de energie electrică pentru energia electrică facturată acestora în intervalul de facturare, evidențiată distinct în cadrul facturii emise pentru energie electrică.

(2) Intervalul de facturare a contravalorii CV este același cu cel de facturare a energiei electrice.

SECȚIUNEA a 2-a

Determinarea valorii certificatelor verzi facturate

Art. 6. — În fiecare factură de energie electrică emisă consumatorilor finali, furnizorul de energie electrică facturează contravaloarea CV, rezultată ca produs între următoarele elemente de calcul:

a) cantitatea de energie electrică facturată în intervalul de facturare;

b) cota anuală obligatorie estimată de achiziție de CV aplicabilă în intervalul de facturare (CV/MWh), cu numărul de zecimale publicat în ordinul președintelui ANRE de aprobare a acesteia și cu adaptarea corespunzătoare a unităților de măsură folosite;

c) prețul mediu ponderat al CV din luna anterioară lunii în care se emite factura și calculat de OPCV, cu numărul de zecimale publicat de acesta pe site-ul propriu, ca valoare medie ponderată a prețurilor de închidere din sesiunile de tranzacționare din piața centralizată anonimă spot de CV. În situația în care în luna anterioară lunii în care se emite factura nu a avut loc nicio sesiune de tranzacționare pe piața centralizată anonimă spot de CV, atunci se va utiliza ultimul preț de închidere/preț mediu ponderat al prețurilor de închidere din sesiunile de tranzacționare din piața centralizată anonimă spot de CV din ultima lună disponibilă (lei/CV).

Art. 7. — În cazul modificării cotei anuale obligatorii estimate de achiziție de CV în interiorul unui interval de facturare, valoarea CV prevăzută la art. 6 se calculează după cum urmează:

a) prin aplicarea cotei obligatorii estimate de CV aferente energiei electrice facturate, în fiecare perioadă din interiorul intervalului de facturare, caracterizată prin aplicarea aceleiași cote anuale obligatorii estimate de achiziție de CV, în cazul în care grupurile de măsurare a energiei electrice sunt cu înregistrare orară și există citire comunicată de către operatorul de distribuție;

b) prin alocarea energiei electrice facturate în intervalul de facturare proporțional cu numărul de zile calendaristice cuprins între data de începere a intervalului de facturare și ziua anterioară datei la care cota estimată de CV se modifică, respectiv între data la care se modifică cota estimată de CV și data de încheiere a intervalului de facturare, la care se aplică cota estimată de achiziție de CV corespunzătoare fiecărei perioade din interiorul intervalului de facturare, în cazul în care grupurile de măsurare a energiei electrice nu permit înregistrare orară.

Art. 8. — (1) Prin derogare de la prevederile art. 6 lit. a), în cazul consumatorilor industriali electrointensivi beneficiari ai acordurilor pentru exceptare prevăzute la art. 3 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 495/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind exceptarea unor categorii de consumatori finali de la aplicarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, furnizorul de energie electrică facturează acestora contravaloarea CV pentru cantitatea de energie electrică rezultată prin diminuarea cantității de energie electrică facturate cu cantitatea de energie electrică exceptată în intervalul de facturare respectiv, cu aplicarea prevederilor art. 7, dacă este cazul.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică pentru locurile de consum pentru care consumatorul industrial electrointensiv deține acordul de exceptare de la plata unui procent din numărul de CV aferent cotei obligatorii estimate de achiziție de CV.

(3) În situația în care, pentru consumatorii industriali electrointensivi prevăzuți la alin. (1), în interiorul intervalului de facturare, acordul de exceptare intră în vigoare/și încetează aplicabilitatea sau se modifică procentul de exceptare, furnizorul de energie electrică facturează acestora contravaloarea CV prin aplicarea prevederilor art. 7 pentru cantitatea de energie electrică rezultată prin diminuarea cantității de energie electrică facturate cu cantitatea de energie electrică exceptată pentru fiecare perioadă din interiorul intervalului de facturare.

Art. 9. — (1) Factura de energie electrică emisă consumatorilor finali de către furnizor trebuie să cuprindă distinct contravaloarea CV aferentă energiei electrice facturate în intervalul de facturare.

(2) Pentru poziția din factura de energie electrică referitoare la contravaloarea CV se precizează următoarele informații:

a) perioada de facturare a contravalorii CV care coincide cu perioada de facturare a energiei electrice, defalcată pe perioade din interiorul intervalului de facturare prin aplicarea art. 7, dacă este cazul;

b) cantitatea de energie electrică pentru care se facturează CV, rezultată prin diminuarea cantității de energie electrică facturate cu cantitatea de energie electrică exceptată și/sau defalcată pe perioade din interiorul intervalului de facturare prin aplicarea art. 7, dacă este cazul;

c) prețul unitar calculat ca produs al elementelor de calcul prevăzute la art. 6 lit. b) și c), în lei/UM, unde UM reprezintă unitatea de măsură a energiei electrice, respectiv kWh sau MWh, rotunjit la șapte zecimale;

d) valoarea CV calculată ca produs între valorile de la lit. b) și c), rotunjită la două zecimale, în lei. În calculul valorii CV, prețul unitar de la lit. c) nu se rotunjește;

e) temeiul legal:

(i) ordinul/ordinele președintelui ANRE de aprobare a cotei anuale obligatorii estimate de achiziție de CV aplicabile în intervalul de facturare, după caz, inclusiv valoarea cotei/cotelor obligatorii estimate de achiziție de CV aplicabile în intervalul de facturare;

(ii) acordul/acordurile de exceptare de la plata unui procent din numărul de certificate verzi aferente cotei obligatorii de achiziție de CV, dacă este cazul — numărul și data emiterii acordului de exceptare, procentul de exceptare pe loc de consum;

(iii) prețul mediu ponderat/prețurile medii ponderate al/ale tranzacțiilor încheiate pe piața centralizată anonimă spot de CV din luna anterioară, publicat/publicate de OPCV pe site-ul propriu, aplicabil/aplicabile în intervalul de facturare, în lei/CV și utilizat/utilizate în calculul prețului unitar prevăzut la lit. c).

(3) Dacă în intervalul de facturare a contravalorii CV sunt utilizate fie prețuri medii ponderate ale tranzacțiilor încheiate pe piața centralizată anonimă spot de CV din luna anterioară diferite, fie cote obligatorii estimate de achiziție de CV diferite, atunci facturarea contravalorii CV se realizează distinct, pe intervale în care se aplică aceeași cotă obligatorie estimată de achiziție de CV și același preț mediu ponderat al tranzacțiilor încheiate pe piața centralizată anonimă spot de CV din luna anterioară.

(4) Informațiile prevăzute la alin. (2) lit. a)—d) și lit. e) pct. (ii) vor fi detaliate într-o anexă la factură, pentru fiecare loc de consum în parte sau, cu acordul părților, pentru toate locurile de consum aparținând unui consumator, după cum urmează:

a) cantitatea de energie electrică prevăzută la alin. (2) lit. b) pentru care se facturează CV se calculează ca diferență între cantitatea totală de energie electrică facturată în intervalul de facturare a energiei electrice și cantitatea de energie electrică exceptată de la plata unui procent din numărul de certificate verzi aferente cotei obligatorii de achiziție de CV în baza acordului de exceptare emis pentru locul de consum respectiv, dacă este cazul, precizându-se formula/formulele de calcul și calculele numerice aferente locului de consum;

b) prețul unitar se calculează potrivit prevederilor alin. (2) lit. c), precizându-se formula de calcul și calculul numeric efectiv, după cum urmează:

$$p = C_{CV} * p_{mpPCSCV} \text{ [lei/UM]},$$

unde:

p reprezintă prețul unitar, în lei/UM;

C_{CV} reprezintă cota obligatorie estimată de achiziție de CV, în CV/UM;

$p_{mpPCSCV}$ reprezintă prețul mediu ponderat al tranzacțiilor încheiate pe piața centralizată anonimă spot de CV din luna anterioară, publicat de OPCV pe site-ul propriu, aplicabil în intervalul de facturare, în lei/CV;

UM reprezintă unitatea de măsură a energiei electrice, respectiv kWh sau MWh.

(5) Informațiile prevăzute la alin. (4) aferente fiecărui interval de facturare dintr-un an calendaristic vor fi puse la dispoziția consumatorului final, în format electronic sau pe suport hârtie pentru situația în care nu există mijloace electronice în activitatea de informare a consumatorilor, odată cu detalierea informațiilor aferente regularizării contravalorii CV pentru anul calendaristic respectiv.

(6) În situația în care consumatorul final solicită detalierea informațiilor prevăzute la alin. (4) aferente facturării CV pentru un anumit interval anterior de facturare, furnizorul de energie electrică este obligat să pună la dispoziția acestuia informațiile

respective conform solicitării, în format electronic sau pe suport hârtie pentru situația în care nu există mijloace electronice în activitatea de informare a consumatorilor, în termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării.

(7) În situația în care un operator de distribuție, altul decât operatorul de distribuție concesionar, revinde energia electrică achiziționată de la un furnizor de energie electrică către consumatori finali de energie electrică racordați la rețeaua sa de distribuție a energiei electrice, acesta facturează consumatorilor finali de energie electrică contravaloarea certificatelor verzi ca poziție distinctă în factura de energie electrică emisă, prin aplicarea prețului unitar al CV prevăzut la alin. (2) lit. c) utilizat de furnizorul de energie electrică în factura emisă operatorului de distribuție în intervalul de facturare respectiv, precizând informațiile prevăzute la alin. (2) împreună cu explicațiile prevăzute la alin. (4).

Art. 10. — (1) În facturile de energie electrică în care se realizează regularizarea energiei electrice facturate într-un interval de facturare anterior, ca urmare a citirii grupurilor de măsurare a energiei electrice, CV aferente energiei electrice furnizate se facturează distinct, iar furnizorul de energie electrică introduce poziții distincte pentru următoarele elemente:

a) valoarea CV aferente energiei electrice facturate inițial pentru intervalul de facturare pentru care se realizează regularizarea energiei electrice, cu semnul minus;

b) valoarea CV aferente energiei electrice furnizate în intervalul de facturare pentru care se realizează regularizarea energiei electrice, cu semnul plus, stabilită utilizând prețul unitar (lei/MWh) luat în considerare la determinarea valorii CV în facturile inițiale de energie electrică.

(2) În facturile de energie electrică prevăzute la alin. (1), furnizorul precizează informațiile menționate la art. 9, urmând ca, la momentul deținerii elementelor de calcul necesare regularizării contravalorii CV pentru anul în care a fost furnizată energia electrică, furnizorul de energie electrică să procedeze la regularizarea acesteia conform prevederilor art. 12.

(3) În cazul facturilor de regularizare a energiei electrice facturate cu cote obligatorii de achiziție de CV diferite în interiorul unui interval de facturare, prevederile alin. (1) se aplică cu utilizarea algoritmului descris la art. 7.

CAPITOLUL III

Regularizarea certificatelor verzi

Art. 11. — (1) În vederea regularizării anuale a contravalorii CV, în perioada de regularizare, furnizorul de energie electrică are următoarele obligații:

a) notifică OPCV asupra codurilor numerice ale CV pe care dorește să le utilizeze pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul anterior;

b) determină prețul mediu ponderat al CV utilizate de acesta pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de CV pentru anul anterior, în baza situației codurilor CV notificate către OPCV, ca raport între contravaloarea certificatelor verzi efectiv utilizate pentru cota obligatorie de achiziție de certificate verzi pentru anul anterior și numărul de CV necesar a fi achiziționate de respectivul furnizor pentru îndeplinirea integrală a cotei obligatorii de achiziție de CV, calculat cu patru zecimale.

(2) În situația în care furnizorul de energie electrică nu notifică OPCV codurile numerice ale CV pe care dorește să le utilizeze pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul anterior, furnizorul determină prețul prevăzut la alin. (1) lit. b) după data de 1 aprilie a anului în care se realizează regularizarea, având în vedere CV cu starea „CV consumate” din contul propriu din RCV pentru anul anterior.

(3) În toate cazurile în care prețul determinat conform alin. (1) lit. b) sau alin. (2) rezultă că este mai mare decât prețul mediu ponderat al tranzacțiilor din sesiunile de tranzacționare pe piața centralizată anonimă spot de CV din anul anterior, regularizarea

anuală a contravalorii CV se realizează la prețul mediu ponderat al tranzacțiilor din sesiunile de tranzacționare pe piața centralizată anonimă spot de CV din anul anterior.

Art. 12. — (1) Regularizarea anuală a contravalorii CV utilizate pentru cota de CV a anului anterior este realizată de către furnizorii de energie electrică după încheierea procesului de facturare a energiei electrice furnizate consumatorilor finali în anul anterior.

(2) În facturile de energie electrică emise consumatorilor finali de către furnizor, regularizarea anuală a contravalorii CV utilizate pentru cota de CV a anului anterior este evidențiată distinct și se realizează în perioada de regularizare anuală a CV.

(3) În vederea regularizării anuale a contravalorii CV prevăzute la alin. (2), valoarea CV utilizate pentru îndeplinirea obligației de achiziție de CV pentru anul anterior se stabilește ca produs între următoarele elemente de calcul:

a) cantitatea de energie electrică furnizată în anul anterior (MWh);

b) cota anuală obligatorie de achiziție de CV aplicabilă anului anterior, stabilită pe bază de realizări prin ordin al președintelui ANRE până la data de 1 martie a anului următor celui în care a fost furnizată energia electrică (CV/MWh);

c) prețul mediu ponderat al CV utilizat la regularizare, stabilit conform prevederilor art. 11 (lei/CV).

Art. 13. — (1) În facturile de energie electrică în care se realizează regularizarea anuală a contravalorii CV, pe lângă informațiile prevăzute la art. 9 alin. (2) pentru facturarea curentă a contravalorii CV, furnizorii de energie electrică includ informațiile referitoare la regularizarea anuală a contravalorii CV pentru anul anterior, precizând următoarele:

a) valoarea CV calculată conform prevederilor art. 12 alin. (3), cu respectarea regulii de calcul prevăzute la art. 9 alin. (2) lit. d), rotunjită la două zecimale, cu semnul plus, în lei, cu detalierea acesteia după cum urmează:

(i) perioada pentru care se realizează regularizarea contravalorii CV, cuprinsă între 1 ianuarie și 31 decembrie din anul anterior;

(ii) cantitatea de energie electrică furnizate în anul anterior (kWh sau MWh), rezultată prin diminuarea cantității de energie electrică furnizate cu cantitatea de energie electrică exceptată și/sau defalcată pe perioade din interiorul intervalului de facturare prin aplicarea art. 7, dacă este cazul;

(iii) prețul unitar calculat ca produs al elementelor de calcul prevăzute la art. 12 alin. (3) lit. b) și c), în lei/UM, unde UM reprezintă unitatea de măsură a energiei electrice, respectiv kWh sau MWh, rotunjit la șapte zecimale;

b) valoarea CV facturate consumatorului final pentru energia electrică facturată acestuia în anul anterior, pe intervale de facturare, cu prezentarea elementelor prevăzute la art. 9 alin. (2) lit. a)—d), cu semnul minus.

(2) În cazul contractelor de furnizare a energiei electrice a căror perioadă de aplicabilitate este mai mică decât cea de la alin. (1) lit. a) pct. (i), perioada pentru care se realizează regularizarea anuală a contravalorii CV este egală cu perioada de aplicabilitate a contractelor respective.

(3) În facturile de energie electrică prevăzute la alin. (1), temeiul legal aferent facturării curente a contravalorii CV se completează cu cel aferent regularizării contravalorii CV, precizându-se ordinul președintelui ANRE de aprobare a cotei anuale obligatorii de achiziție de CV aplicabil în anul pentru care se realizează regularizarea contravalorii CV, inclusiv valoarea cotei obligatorii de achiziție CV aplicabile.

(4) Informațiile prevăzute la alin. (1) lit. a) vor fi explicitate, într-o anexă la factură, pentru fiecare loc de consum în parte sau, cu acordul părților, pentru toate locurile de consum aparținând unui consumator, după cum urmează:

a) cantitatea de energie electrică prevăzută la alin. (1) lit. a) pct. (ii) pentru care se regularizează contravaloarea CV se

calculează ca diferență între cantitatea totală de energie electrică furnizată în anul anterior și cantitatea de energie electrică exceptată de la plata unui procent din numărul de certificate verzi aferente cotei obligatorii de achiziție de CV în baza acordului de exceptare emis pentru locul de consum respectiv, dacă este cazul, precizându-se formula/formulele de calcul și calculele numerice aferente locului de consum;

b) modul de calcul al prețului unitar prevăzut la alin. (1) lit. a) pct. (iii), precizându-se formula de calcul și calculul numeric efectiv, după cum urmează:

$$p = C_{CV} * p_{mpCV} \text{ [lei/UM]},$$

unde:

p reprezintă prețul unitar, în lei/UM;

C_{CV} reprezintă cota obligatorie de achiziție CV pentru anul anterior, în CV/UM;

p_{mpCV} reprezintă prețul mediu ponderat al CV utilizate pentru îndeplinirea obligației de achiziție de CV corespunzătoare C_{CV} , în lei/CV;

UM reprezintă unitatea de măsură a energiei electrice, respectiv kWh sau MWh.

(5) Informațiile prevăzute la alin. (4) vor fi puse la dispoziția consumatorului final, în format electronic sau pe suport hârtie pentru situația în care nu există mijloace electronice în activitatea de informare a consumatorilor, o dată pe an.

(6) În facturile de energie electrică în care se realizează regularizarea contravalorii CV de către operatorul de distribuție, altul decât operatorul de distribuție concesionar, la consumatorii finali de energie electrică racordați la rețeaua sa de distribuție a energiei electrice în cadrul procesului de revânzare a energiei electrice achiziționate de la mai mulți furnizori de energie electrică, prețul unitar prevăzut la alin. (1) lit. a) pct. (iii) se calculează ca produs între cota anuală obligatorie de achiziție de CV aplicabilă anului anterior și prețul mediu ponderat al CV utilizat la regularizare calculat ca medie ponderată a prețurilor medii ponderate utilizate de furnizorii de energie electrică respectivi în facturile de regularizare a contravalorii CV emise operatorului de distribuție cu cantitățile de energie electrică furnizate acestuia în intervalul de facturare respectiv.

(7) În facturile de energie electrică prevăzute la alin. (6), operatorul de distribuție, altul decât operatorul de distribuție concesionar, precizează atât informațiile prevăzute la alin. (1), cât și explicațiile prevăzute la alin. (4) care trebuie să cuprindă și modul de calcul al prețului mediu ponderat al CV utilizat la regularizare, cu informarea consumatorilor asupra cantităților de energie electrică și a prețurilor medii ponderate ale CV utilizate în facturile în care se realizează regularizarea contravalorii CV de către furnizorii de energie electrică.

Art. 14. — Penalitățile/Amenziile aplicate furnizorilor de energie electrică pentru neîndeplinirea obligației legale de achiziție de CV la nivel de trimestru/an de analiză, precum și cele care decurg din încălcarea prevederilor legislației primare și a reglementărilor aferente pieței de CV nu se facturează consumatorilor finali, acestea fiind suportate integral de furnizorii în cauză.

CAPITOLUL IV

Raportări

Art. 15. — Furnizorii de energie electrică transmit la ANRE următoarele informații:

a) până la data de 31 martie a fiecărui an, date privind facturarea lunară a contravalorii CV pentru anul anterior aferente energiei electrice facturate, prin completarea machetei prevăzute în anexa nr. 1 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) și b), respectiv a machetei prevăzute în anexa nr. 2 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. c), în format pdf și excel. În situația în care pentru un interval de facturare sunt emise facturi de regularizare a energiei electrice facturate inițial, la completarea machetei prevăzute în

anexa nr. 1 sau nr. 2, după caz, se utilizează datele din facturile de regularizare a energiei electrice;

b) până la data de 30 septembrie a fiecărui an, date privind regularizarea anuală a contravalorii CV aferente anului anterior, prin completarea machetei prevăzute în anexa nr. 3 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) și b), respectiv a machetei prevăzute în anexa nr. 4 pentru operatorii economici prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. c), în format pdf și excel.

CAPITOLUL V

Dispoziții tranzitorii

Art. 16. — (1) Regularizarea contravalorii certificatelor verzi la consumatorii finali de energie electrică pentru anul de analiză 2018 se realizează în facturile de energie electrică emise acestora de către furnizorii de energie electrică în perioada cuprinsă între 1 aprilie și 1 septembrie 2019 exclusiv.

(2) În vederea regularizării contravalorii certificatelor verzi prevăzute la alin. (1), furnizorul de energie electrică are următoarele obligații:

a) să stabilească numărul certificatelor verzi utilizate pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018, aferente perioadelor 1 ianuarie—31 iulie 2018 (t1), respectiv 1 august—31 decembrie 2018 (t2), după cum urmează:

(i) pentru situația în care respectivul furnizor a achiziționat numărul de certificate verzi necesare pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018, ca produs între cantitatea de energie electrică cu obligație de achiziție de certificate verzi, exprimată în MWh, raportată conform anexei nr. 3 la Metodologia de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 157/2018, aferentă fiecărei perioade din anul 2018, t1 și, respectiv, t2, și cota obligatorie de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018 stabilită prin ordin al președintelui ANRE, corespunzătoare fiecăreia dintre perioadele t1, respectiv t2;

(ii) pentru situația în care respectivul furnizor nu a achiziționat numărul de certificate verzi necesare pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018, prin înmulțirea numărului de certificate verzi achiziționate cu raportul dintre numărul de certificate verzi necesar a fi achiziționate de respectivul furnizor de energie electrică pentru fiecare perioadă t1, respectiv t2 a anului 2018 și numărul total de certificate verzi necesar a fi achiziționate pentru anul 2018;

b) să stabilească codurile numerice ale certificatelor verzi prevăzute la lit. a), în funcție de certificatele verzi cu starea „CV consumate” pentru anul 2018 din contul propriu din Registrul certificatelor verzi, pe perioadele t1, respectiv t2;

c) să determine prețurile medii ponderate ale certificatelor verzi utilizate conform lit. b) pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018, aferente perioadelor t1, respectiv t2, calculate cu patru zecimale, ca raport între:

(i) contravaloarea certificatelor verzi efectiv utilizate pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018, aferentă fiecăreia dintre cele două perioade t1 și t2, și

(ii) numărul de certificate verzi necesar a fi achiziționate de respectivul furnizor pentru îndeplinirea integrală a cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018, aferentă fiecăreia dintre cele două perioade t1 și t2.

(3) Numărul de certificate verzi necesar a fi achiziționat de fiecare furnizor pentru îndeplinirea integrală a cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018 se determină după cum urmează:

a) pentru perioada t1, ca produs între cantitatea de energie electrică cu obligație de achiziție de certificate verzi raportată conform anexei nr. 3 la Metodologia de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 157/2018, și cota obligatorie de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018 stabilită prin ordin al președintelui ANRE pentru perioada t1;

b) pentru perioada t2, ca produs între cantitatea de energie electrică cu obligație de achiziție de certificate verzi raportată conform anexei nr. 3 la Metodologia de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 157/2018, și cota obligatorie de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018 stabilită prin ordin al președintelui ANRE pentru perioada t2;

c) numărul de certificate verzi prevăzut la lit. b) este rotunjit astfel încât din însumarea acestuia cu a celui prevăzut la lit. a) să rezulte numărul total de certificate verzi necesar a fi achiziționate pentru anul 2018 publicat de ANRE.

Art. 17. — Prețul mediu ponderat al tranzacțiilor din sesiunile de tranzacționare pe piața centralizată de certificate verzi din perioada 1 ianuarie—31 iulie 2018, respectiv din perioada 1 august—31 decembrie 2018 este calculat de OPCV, cu patru zecimale, ca valoare medie ponderată a prețurilor de închidere din sesiunile de tranzacționare din piața centralizată anonimă spot de CV pentru fiecare perioadă, și publicat de acesta pe site-ul propriu până la data de 31 ianuarie 2019.

Art. 18. — În cazul în care oricare dintre prețurile determinate potrivit art. 16 alin. (2) lit. c) de către un furnizor de energie electrică pentru fiecare perioadă t1, respectiv t2 a anului 2018 rezultă că este mai mare decât prețul mediu ponderat al tranzacțiilor cu certificate verzi prevăzut la art. 17 pentru perioada respectivă, regularizarea contravalorii certificatelor verzi pentru fiecare dintre perioadele t1 și, respectiv, t2 în care se înregistrează această situație se realizează la prețul mediu ponderat prevăzut la art. 17 pentru perioada respectivă.

CAPITOLUL VI Dispoziții finale

Art. 19. — (1) În situația corectării consumului de energie electrică înregistrat eronat de către grupurile de măsurare a energiei electrice pentru anul anterior în conformitate cu reglementările în vigoare și pentru care ANRE a stabilit gradul de realizare a cotei obligatorii de achiziție de CV, contravaloarea CV aferente energiei electrice efectiv furnizate se facturează distinct, iar furnizorul de energie electrică stabilește valoarea acestora prin utilizarea cotei obligatorii de achiziție de CV prevăzute la art. 12 alin. (3) lit. b) și a prețului mediu ponderat al CV stabilit conform prevederilor art. 11, aplicabile la data la care energia electrică a fost efectiv furnizată.

(2) Modul de calcul al contravalorii CV prevăzut la alin. (1) se aplică și pentru situația în care citirile grupurilor de măsurare a energiei electrice pentru anul de analiză se realizează după stabilirea de către ANRE a gradului de realizare a cotei obligatorii de achiziție de CV.

(3) În situația identificării unor cazuri de neînregistrare a grupurilor de măsurare a energiei electrice pentru ani de analiză pentru care ANRE a stabilit gradul de realizare a cotei obligatorii de achiziție de CV, furnizorul de energie electrică stabilește, conform prevederilor legale în vigoare, cantitatea de energie electrică furnizată în perioada de neînregistrare a grupurilor de măsurare a energiei electrice și pentru care se realizează regularizarea, iar contravaloarea CV aferente energiei efectiv furnizate se facturează distinct, prin utilizarea cotei obligatorii de achiziție de CV prevăzute la art. 12 alin. (3) lit. b) și a prețului mediu ponderat al CV stabilit conform prevederilor art. 11, aplicabile la data la care energia electrică a fost efectiv furnizată.

(4) Pentru situațiile prevăzute la alin. (1)—(3), furnizorii de energie electrică raportează la ANRE, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an t, corecțiile la energiile electrice furnizate în anul t-2 și luate în considerare la stabilirea gradului de realizare a cotei obligatorii de achiziție de CV pentru anul t-2.

(5) În cazul unei suspiciuni de sustragere de energie electrică, modul de calcul al contravalorii CV prevăzut la alin. (1) se aplică și pentru determinarea prejudiciilor aferente CV, iar decontarea acestora se realizează odată cu cele aferente energiei electrice, conform dispozițiilor cuprinse în hotărârea judecătorească definitivă și în condițiile stabilite de aceasta.

Art. 20. — Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezenta procedură.

ANEXA Nr. 1
la procedură

Furnizorul/Producătorul de energie electrică:
Anul de raportare:

Facturarea contravalorii certificatelor verzi la consumatorii finali

Lună calendaristică din anul anterior	Energie electrică neexceptată facturată/regularizată pentru anul anterior [MWh]	Energie electrică exceptată facturată/regularizată pentru anul anterior [MWh]	Elemente de calcul pentru facturare certificate verzi		Contravaloare certificate verzi facturate [lei]
			Cota estimată de certificate verzi pentru anul anterior [CV/MWh]	Preț mediu certificate verzi utilizat în facturi [lei/CV]	
0	1	2	3	4	5 = 1 * 3 * 4
Luna 1					
Luna 2					
Luna 3					
Luna 4					

Lună calendaristică din anul anterior	Energie electrică neexceptată facturată/regularizată pentru anul anterior [MWh]	Energie electrică exceptată facturată/regularizată pentru anul anterior [MWh]	Elemente de calcul pentru facturare certificate verzi		Contravaloare certificate verzi facturate [lei]
			Cota estimată de certificate verzi pentru anul anterior [CV/MWh]	Preț mediu certificate verzi utilizat în facturi [lei/CV]	
0	1	2	3	4	5 = 1 * 3 * 4
Luna 5					
Luna 6					
Luna 7					
Luna 8					
Luna 9					
Luna 10					
Luna 11					
Luna 12					
TOTAL					

*ANEXA Nr. 2
la procedură*

Operatorul de distribuție a energiei electrice:
Anul de raportare:

Facturarea contravalorii certificatelor verzi la consumatorii finali

Lună calendaristică din anul anterior	Energie electrică neexceptată facturată/regularizată pentru anul anterior [MWh]	Energie electrică exceptată facturată/regularizată pentru anul anterior [MWh]	Elemente de calcul pentru facturare certificate verzi		Contravaloare certificate verzi facturate [lei]	Contravaloare certificate verzi facturate operatorului de distribuție de către furnizorii de energie electrică ai acestuia [lei]
			Cota estimată de certificate verzi pentru anul anterior [CV/MWh]	Preț mediu certificate verzi utilizat în facturi [lei/CV]		
0	1	2	3	4	5 = 1 * 3 * 4	6
Luna 1						
Luna 2						
Luna 3						
Luna 4						
Luna 5						
Luna 6						
Luna 7						
Luna 8						
Luna 9						
Luna 10						
Luna 11						
Luna 12						
TOTAL						

Regularizarea anuală a contravalorii certificatelor verzi la consumatorii finali

Furnizorul/Producătorul de energie electrică:

Anul de raportare:

Energie electrică neacceptată furnizată în anul anterior la consumatorii finali [MWh]	Perioada emiterii facturilor de regularizare CV	Elemente de calcul pentru regularizarea certificatelor verzi pentru anul anterior		Contravaloarea certificatelor verzi utilizate pentru anul anterior [lei]
		Cota obligatorie de certificate verzi pentru anul anterior	Preț mediu certificate verzi utilizat de furnizor pentru anul anterior	
		[CV/MWh]	[lei/CV]	
1	2	3	4	5 = 1 * 3 * 4

Regularizarea anuală a contravalorii certificatelor verzi la consumatorii finali

Operatorul de distribuție a energiei electrice:

Anul de raportare:

Energie electrică neacceptată furnizată în anul anterior la consumatorii finali [MWh]	Perioada emiterii facturilor de regularizare CV	Elemente de calcul pentru regularizarea certificatelor verzi pentru anul anterior		Contravaloarea certificatelor verzi utilizate pentru anul anterior [lei]
		Cota obligatorie de certificate verzi pentru anul anterior	Preț mediu certificate verzi utilizat de furnizor pentru anul anterior*)	
		[CV/MWh]	[lei/CV]	
1	2	3	4	5 = 1 * 3 * 4

*) În cazul în care energia electrică neacceptată care face obiectul revânzării de către operatorul de distribuție către consumatorii finali a fost furnizată în anul anterior de mai mulți furnizori de energie electrică, se va explicita modul de calcul al prețului mediu din coloana 4.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

